

Sygnatura akt III U 489/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 27 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2015 r. w Koninie

sprawy **J. Z.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o przeliczenie emerytury wg przelicznika 1,2

na skutek odwołania J. Z.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 24.03.2014r. znak:(...)

- 1. Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje J. Z. prawo do przeliczenia okresów pracy górniczej od 1.01.1967r. do 30.06.1976r. i od 01.10.1976r. do 14.01.1977r. z zastosowaniem przelicznika 1,2.**
- 2. W pozostałym zakresie odwołanie oddala.**
- 3. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 489 / 14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 marca 2014 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił J. Z. prawa od przeliczenia okresu zatrudnienia od 01.07.1965 r. do 30.06.1976 r. i od 01.10.1976 r. do 14.01.1977 r. według przelicznika 1,2. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że brak jest podstaw do zastosowania przelicznika 1,2 bowiem okres pracy w (...) nie jest okresem pracy górniczej gdyż podmiot gospodarczy, któremu powierzono czynności polegające na remoncie maszyn i urządzeń w ruchu zakładu górniczego nie wykonuje robót górniczych w rozumieniu prawa geologicznego i górniczego.

Z decyzją tą nie zgodził się J. Z. wnosząc odwołanie. Odwołujący podniósł, iż w spornym okresie pracował jako sztygar oddziałowy, a więc na stanowisku ujętym w wykazie stanowisk kierownictwa ruchu kopalń siarki i węgla brunatnego na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą i ZUS winien zastosować przelicznik 1,2 do tego okresu pracy odwołującego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że zakład, w którym w spornym okresie odwołujący był zatrudniony – (...) nie wykonywał robót górniczych w rozumieniu prawa górniczego a w związku z tym brak było podstaw do zastosowania do tego okresu przelicznika 1,2.

Sąd ustalił i zważył co następuje :

J. Z., ur. (...), pobiera od dnia 01.02.1995 r. emeryturę górniczą przyznaną mu na podstawie ustawy z dnia 1.02.1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął 35 lat i 2 miesiące okresów składkowych oraz 8 miesięcy okresów nieskładkowych. 11 miesięcy okresów pracy górniczej przeliczono ubezpieczonemu z zastosowaniem przelicznika 1,5, natomiast 237 miesięcy z zastosowaniem przelicznika 1,2. Podstawą dla zastosowania wskazanych przeliczników było świadectwo pracy górniczej wystawione przez (...) w K. z dnia 16.05.1995 r., w którym potwierdzono, że J. Z. był zatrudniony w Kopalni od 10.09.1956 r. do 31.10.1957 r., od 16.05.1961 r. do 31.12.1965 r., od 01.07.1976 r. do 30.09.1976 r. oraz od 15.01.1977 r. do 20.12.1992 r. W tym czasie wykonywał prace górniczą określoną :

1) w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin na stanowiskach wg rozp. (...) z dnia 23.12.1994 r.

- od 10.09.1956 r. do 31.10.1957 r. stanowisko - mechanik maszyn i urządzeń górniczych, zał. 2 pkt 11,

- od 16.05.1961 r. do 30.06.1965 r. stanowisko - mechanik maszyn i urządzeń górniczych, zał. 2 pkt 11,

2) okres pracy w dozorze (art. 5 ust. 1 pkt 5) zarządzenie nr (...) (...) z dnia 23.12.1994 r.

- od 01.07.1976 r. do 30.09.1976 r. stanowisko sztygar zmianowy urządzeń maszynowych, cz. C pkt 2,

- od 15.01.1977 r. do 14.11.1990 r. stanowisko sztygar zmianowy urządzeń maszynowych, cz. C pkt 2,

- od 01.11.1991 r. do 20.12.1992 r. stanowisko sztygar zmianowy urządzeń maszynowych, cz. C pkt 2,

3) okresy pracy równorzędnej z pracą górniczą (art. 5 ust. 2)

- od 01.07.1965 r. do 31.12.1965 r. stanowisko st. ref. techniczny, wg pkt 2

4) inne okresy w Kopalni

- od 15.11.1990 r. do 31.10.1991 r. stanowisko sztygar oddziału odwodnienia dołowego.

Ponadto z treści świadectwa wynika, że w okresie od 01.11.1957 r. do 24.01.1961 r. ubezpieczony odbywał służbę wojskową.

Na podstawie świadectwa wykonywania pracy górniczej organ rentowy zastosował następujące przeliczniki do okresów pracy górniczej :

- przelicznik 1,5 do okresu pracy od 15.11.1990 r. do 31.10.1991 r. jako sztygar oddziału odwodnienia dołowego (11 miesięcy),

- przelicznik 1,2 do okresu pracy od 10.09.1956 r. do 31.10.1957 r. (1 rok, 1 miesiąc 21 dni), od 16.05.1961 r. do 30.06.1965 r. (4 lata, 1 miesiąc i 15 dni) jako mechanik maszyn i urządzeń górniczych oraz od 01.07.1976 r. do 30.09.1976 r. (3 miesiące), od 15.01.1977 r. do 14.11.1990 r. (13 lat, 10 miesięcy) i od 01.11.1991 r. do 25.03.1992 r. (4 miesiące i 25 dni) jako sztygar zmianowy urz. maszyn. W okresie od 26.03.1992 r. do końca zatrudnienia tj. do dnia 20.12.1992 r. wnioskodawca pobierał zasiłek chorobowy. Łączny okres, do którego pozwany zastosował przelicznik 1,2 wyniósł 19 lat, 9 miesięcy i 1 dzień, tj. 237 miesięcy.

W dniu 26.02.2014 r. J. Z. złożył wniosek w organie rentowym domagając się przeliczenia emerytury i zaliczenia do okresów pracy górniczej także okresu zatrudnienia w (...) SA od 01.07.1965 r. do 15.01.1977 r. na stanowisku sztygara zmianowego oraz przeliczenia tego okresu przelicznikiem 1,2 . Do wniosku ubezpieczony dołączył świadectwo pracy górniczej z dnia 28.03.1995 r. wystawione przez (...) w K. , w którym pracodawca potwierdził, że J. Z. był zatrudniony w okresie od 01.07.1965 r. do 15.01.1977 r. i w tym czasie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą określoną w art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin na stanowiskach wg. Rozporządzenia (...) z dnia 23.12.1994 r.

Od 01.07.1965 r. do 15.01.1977 r. stanowisko sztygar oddziałowy – mistrz maszyn i urządzeń górniczych zał. 4 pkt 4.

Odwołujący zgłosił też wniosek o przesłuchanie świadków na sporną okoliczność.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało , że J. Z. był zatrudniony w (...) K. do dnia 31.12.1966 r. natomiast pracę w (...) w K. (obecnie (...) SA w K.) podjął dopiero od dnia 01.01.1966 r. W okresie zatrudnienia w (...) K. odwołujący wykonywał pracę górniczą , a charakter tej pracy został opisany przez pracodawcę w kolejnych świadectwach pracy górniczej wystawianych przez (...) K., które znajdują się w aktach rentowych. W świadectwach pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą z dnia 12.01.1995 r., z dnia 24.01.1995 r., z dnia 06.02.1995 r., z dnia 12.05.1995 r. oraz z dnia 16.05.1995 r. pracodawca wskazał, że w okresie od 01.07.1965 r. do 31.12.1966 r. odwołujący był zatrudniony na stanowisku st. ref. techniczny i w żadnym z tych dokumentów nie potwierdzono, by w tym czasie ubezpieczony wykonywał pracę górniczą. W niektórych świadectwach zaliczono ten okres pracy jako „Pozostałe okresy pracy w Kopalni”, a dwóch ostatnich świadectwach okres od 01.07.1965 r. do 31.12.1965 r. został zaliczony jako okres pracy równorzędnej z pracą górniczą – art. 5 ust. 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin. Jak wynika z akt osobowych wnioskodawcy w tym okresie zajmował stanowisko starszy planista oddziału remontu sprzętu wydobywczego i stanowisko to nie jest stanowiskiem , na którym pracownik wykonuje pracę górniczą i nie jest także wymienione w Zarządzeniu nr 9 z dnia 23 grudnia 1994 r. Brak jest więc podstaw do zastosowania przelicznika 1,2 do tego okresu zatrudnienia bowiem okres ten nie jest okresem pracy górniczej.

Od dnia 01.01.1966 r. J. Z. podjął pracę w (...) (...)w K.. Początkowo pracował na stanowisku starszy planista Wydziału (...) i wykonywał podobne obowiązki jak w okresie zatrudnienia w (...) K. na stanowisku starszy planista oddziału remontu sprzętu wydobywczego. Do obowiązków odwołującego na tym stanowisku należało m.in. zaopatrzenie pracowników w odzież roboczą i zawoził tą odzież pracownikom na odkrywkę. Na tym stanowisku ubezpieczony pracował do dnia 31.12.1966 r. Od dnia 01.01.1967 r. został przeniesiony na stanowisko starszy technolog remontów koparek. Do obowiązków odwołującego na tym stanowisku należało : opracowywanie harmonogramów prowadzonych remontów koparek, nadzór nad przestrzeganiem ustalonego procesu technologicznego . Odwołujący nie tylko opracowywał dokumentację technologiczną , odpowiadał za techniczne bezpieczeństwo przy ustalaniu technologii , prowadził analizy i statystyki norm czasowych oraz norm zużycia materiałów ale także prowadził bieżący nadzór technologiczny prowadzonych robót remontowych. Swoje obowiązki odwołujący wykonywał na terenie odkrywki, gdzie były prowadzone remonty koparek, tu prowadził ustalenia z głównym mechanikiem i ślusarzem koparki dotyczące zakresu robót remontowych danej koparki, niezbędnych do jego wykonania prac. Na tej podstawie odwołujący przygotowywał harmonogram prac, dokonywał wyceny godzin, ustalał ilość osób niezbędnych do wykonania prac remontowych. Do jego obowiązków należało także pilnowanie i nadzorowanie czy remont koparki przebiega zgodnie z opracowanym harmonogramem. W czasie trwania remontu koparki ubezpieczony cały czas przebywał na odkrywce , jeśli zachodziła taka potrzeba i trzeba było prowadzić jakieś prace dodatkowe na bieżąco korygował ustalony harmonogram. Na koniec remontu koparki dokonywał też jego rozliczenia, ustalał koszty remontu, rozliczenie to odbywało się częściowo na odkrywce, a częściowo w biurze, gdzie odwołujący wyliczał wysokość kosztów remontu na podstawie danych ustalonych w terenie. Jako starszy technolog J. Z. pracował do dnia 30.09.1970 r. Od dnia 1.10.1970 r. został przeniesiony na stanowisko starszego mistrza (...), a od 01.11.1971 r. pracował jako mistrz (...)Stanowisko to odpowiadało zakresem obowiązków i odpowiedzialności stanowisku sztygara zmianowego urządzeń maszynowych, odwołujący wówczas nadzorował prowadzenie remontu (...), nadzorował pracę podległych mu pracowników, dzielił pracę pomiędzy pracowników, swoje obowiązki wykonywał na terenie odkrywek

(...), tam gdzie prowadzone były remonty koparek. Odwołujący miał swoje biuro w barakowozie na odkrywce, a remonty koparek polegały na demontażu, naprawie i montażu elementów i urządzeń koparki. J. Z. pracował w dozorcze i był odpowiedzialny za prawidłowy przebieg prac remontowych, terminowe ich wykonanie, na swojej zmianie nadzorował bezpośrednio pracowników wykonujących prace remontowe. W tym charakterze odwołujący pracował do dnia 31.05.1975 r.

Od dnia 01.06.1975 r. J. Z. został przeniesiony na stanowisko kierownika zmiany. Wówczas charakter jego pracy się nie zmienił, nadal nadzorował wykonanie prac remontowych na koparkach na terenie odkrywek Kopalni (...), a rodzaj tej pracy odpowiadał pracy sztygara zmianowego. W okresie pracy na tym stanowisku odwołujący został oddelegowany do pracy w (...) K. na okres 3 miesięcy tj. od 01.07.1976 r. do 30.09.1976 r. Wówczas odwołujący wykonywał pracę na stanowisku sztygara zmianowego urządzeń maszynowych i okres tej pracy został uwzględniony w świadectwie pracy górniczej wystawionym przez (...) K. jako okres pracy górniczej. Nie budzi też wątpliwości, że okres ten został ubezpieczonemu przeliczony przelicznikiem 1,2. Po zakończeniu pracy w delegacji odwołujący wrócił na swoje stanowisko w (...) kierownik zmiany – i pracował w tym charakterze do końca zatrudnienia w tym zakładzie tj. do dnia 14.01.1977 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS, dokumentów złożonych w toku postępowania przed sądem, dokumentów w aktach osobowych odwołującego z okresu zatrudnienia w (...) SA, dokumentów w aktach osobowych S. K. (1) i H. B. (1), na podstawie zeznań świadków S. K. (1) i H. B. (1) oraz na podstawie zeznań odwołującego.

Zasadnicza część dokumentów nie budziła wątpliwości i nie była też kwestionowana przez żadną ze stron. Jedynie treść świadectwa pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą wystawiona przez (...) S.A. w K. z dnia 28.03.1995 r., którego kopię odwołujący załączył do wniosku budziła wątpliwości co do zgodności z rzeczywistym przebiegiem zatrudnienia wnioskodawcy i była częściowo sprzeczna z treścią pozostałych dokumentów. W świadectwie tym pracodawca wskazał, że odwołujący był zatrudniony w (...) SA w okresie od dnia 01.07.1965 do 14.01.1977 r. natomiast w świadectwie pracy z dnia 14.01.1977 r. potwierdził okres zatrudnienia od 01.01.1966 r. do 14.01.1977 r. Wyjaśniając rozbieżność w treści wystawionych dokumentów (...) SA ostatecznie przyznało, że początek zatrudnienia odwołującego należy liczyć od dnia 01.01.1966 r. Tak więc świadectwo pracy górniczej z dnia 28.03.1995 r. obejmuje także okres zatrudnienia w innym zakładzie pracy, a zakład wystawiający to świadectwo nie był upoważniony do oceny charakteru pracy pracownika za okres kiedy ten wykonywał pracę na rzecz innego podmiotu. Odnośnie natomiast okresu zatrudnienia od 1.07.1965 r. do 31.12.1965 r. Sąd uznał za miarodajne i w pełni wiarygodne świadectwo pracy górniczej wystawione przez (...) K., w którym okres tego zatrudnienia nie jest zaliczony jako okres pracy górniczej.

Ponadto świadectwo pracy górniczej wystawione przez (...) SA budzi wątpliwości gdyż nie uwzględnia różnego charakteru pracy jaką odwołujący wykonywał w okresie zatrudnienia w tym zakładzie. W świadectwie pracy wskazano, że w okresie od 01.01.1966 r. do 31.12.1966 r. J. Z. był zatrudniony na stanowisku starszy planista wydź. (...) Na takim też stanowisku – starszy planista oddziałowy oddziału remontu sprzętu wydobywczego (...) wykonywał pracę w okresie zatrudnienia w (...) K. od dnia 01.07.1965 r. do 31.12.1965 r., a okres tej pracy nie został zaliczony jako okres pracy górniczej. Skoro więc po zatrudnieniu w (...) Zakładach (...) zatrudniono odwołującego na takim samym stanowisku jak w (...) K., powierzono mu te same obowiązki to nie sposób przyjąć by praca ta miała odmienny charakter i mogła być zaliczona do pracy górniczej.

Z tego względu Sąd nie dał wiary treści przedłożonego świadectwa pracy górniczej z dnia 28.03.1995 r. w części dotyczącej okresu zatrudnienia od 01.07.1965 r. do 31.12.1966 r. W pozostałym zakresie świadectwo to znalazło potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zebranym w sprawie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków H. B. i S. K. bowiem uznał je za szczere i logiczne. Zauważyć jednak należy, że zeznania te dotyczyły głównie okresu pracy odwołującego na stanowisku technologa i sztygara. Świadczyli pracowali razem z odwołującym w (...) SA na podobnych stanowiskach, pobierają emerytury górnicze i okres pracy w (...) mają zaliczony jako okres pracy górniczej. Świadek H. B. był zatrudniony w (...) w latach 1967 – 1989, w okresie

od 01.09.1968 r. do 30.09.1969 r. pracował na stanowisku technolog na remontach koparek , a od 1.10.1969 r. do 31.03.1989 r. jako starszy mistrz na remontach koparek. Okresy tej pracy zostały zaliczone do okresów pracy górniczej w sprawie sygn. akt III U 739/04. Na podstawie wyjaśnień (...) SA w K., zawartych w piśmie z dnia 24.01.2007 r. , z których wynika, że stanowisko technologa na remontach koparek i mistrza na remontach koparek jest równoważne ze stanowiskiem sztygara zmianowego, organ rentowy zastosował do tych właśnie okresów przelicznik 1,2. Również świadek S. K. pracował w (...) SA w latach 1966 – 1998 i w okresie od 01.01.1966 r. do 30.10.1971 r. był zatrudniony na stanowisku starszy technolog robót warsztatowych, a od 01.11.1971 r. jako sztygar zmianowy na wydziale remontu koparek. Na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w (...)z dnia 28.11.2008 r. sygn. akt III U 659/08 organ rentowy przyznał S. K. emeryturę górniczą , a okres pracy górniczej od 01.11.1971 r. do 15.05.1998 r. przeliczył z zastosowaniem przelicznika 1,2.

Zeznania odwołującego Sąd także uznał za wiarygodne bowiem znalazły one potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zebrany w sprawie.

W przedmiotowej sprawie poza sporem jest, że J. Z. spełnił warunki do nabycia prawa do emerytury górniczej bowiem świadczenie to pobiera od dnia 01.02.1995 r. Sporna natomiast była wysokość tego świadczenia, a w szczególności okresy pracy górniczej oraz przeliczniki pracy górniczej. Organ rentowy kwestionował bowiem możliwość zaliczenia okresów zatrudnienia w (...) SA do okresów pracy górniczej a w konsekwencji także możliwość zastosowania do nich przelicznika 1,2.

Zgodnie z treścią **art. 50 c ust. 1 pkt 4 i 5** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U.2013.1440 – j.t.) za pracę górniczą uważa się m.in.

- zatrudnienie na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa;

- pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy wywodził, że praca, jaką odwołujący wykonywał w okresie zatrudnienia w (...) SA (wcześniej (...) w K.) nie miała charakteru pracy górniczej bowiem (...) nie było przedsiębiorstwem wykonującym roboty górnicze.

Z powyższym stanowiskiem nie sposób się zgodzić bowiem w ocenie Sądu prace polegające na prowadzeniu remontów głównych maszyn podstawowych – koparek kołowych i łańcuchowych znajdujących się w wyrobisku są pracami górniczymi. W wyroku z dnia 24.03.1998 r. II UKN 531/97 (OSNP 1999/5/188) Sąd Najwyższy stwierdził, że o uznaniu za pracę górniczą zatrudnienia pracowników przedsiębiorstw montażowych , skierowanych do pracy w kopalni węgla brunatnego decyduje to czy wykonują ono pracę na stanowiskach, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą. Sąd orzekający w sprawie w pełni to stanowisko akceptuje wskazując, że przyjęcie odmiennej interpretacji tego przepisu mogłoby prowadzić do sytuacji, w której pracownik przedsiębiorstwa montażowego wykonujący takie same prace na odkrywce w kopalni węgla brunatnego jak pracownik tejże kopalni byłby pracownikiem w gorszej sytuacji jeśli chodzi o uprawnienia emerytalne i to tylko dlatego, że był pracownikiem przedsiębiorstwa.

Takie stanowisko wyraził także Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozpoznając apelacje w sprawach z odwołania S. K. (1) sygn. akt III U 659/08 (wyrok z dnia 29.04.2008 r. sygn. III AUa 43/09) i z odwołania H. B. (1) sygn. akt III U 739/04 (wyrok z dnia 16.11.2006 r. sygn. III AUa 566/05).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie potwierdziło, że J. Z. w okresie zatrudnienia w (...) SA od 01.01.1967 r. do 30.06.1976 r. i od 01.10.1976 r. do 14.01.1977 r. pracował na Wydziale (...), wykonywał prace związane z remontem koparek na odkrywkach, a stanowiska, które wówczas zajmował – starszy technolog, starszy mistrz, mistrz oraz kierownik zmiany wydziału remontu koparek odpowiadały pracy wykonywanej na stanowisku sztygara zmianowego w oddziałach ruchu i utrzymania ruchu odkrywki. Stanowisko to jest wymienione w zarządzeniu nr 9 Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia stanowisk kierownictwa ruchu i dozoru ruchu pod ziemią, w kopalniach siarki i węgla brunatnego, na których zatrudnienie uważa się za pracę górniczą – załącznik 3 część C pkt 2.

W dalszej części rozważenia wymaga okoliczność czy okresy tej pracy podlegają przeliczeniu przelicznikiem 1,2.

Zgodnie z treścią **art. 51 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu wysokości **emerytur górniczych** stosuje się następujące przeliczniki :

- 1)1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;
- 2)1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;
- 3)1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;
- 4) **1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.**

Odwołujący wykonując obowiązki równoznaczne z obowiązkami na stanowisku sztygara zmianowego oddziału związanego z utrzymaniem ruchu nadzorował prace remontowe koparek i swoje obowiązki wykonywał na odkrywce. Tu bowiem były prowadzone roboty, które nadzorował, tutaj też wykonywali prace pracownicy, którzy bezpośrednio mu podlegali. Także na terenie odkrywki odwołujący miał swoje biuro, które znajdowało się w baraku i było przemieszczane wraz z frontem prowadzonych prac.

Zauważyć należy, że obowiązujące przepisy ustawy emerytalnej ani też przepisy ustawy - Prawo geologiczne i górnicze (zarówno obecnie obowiązującej z dnia 9.06.2011 r. jak i poprzedniej ustawy z dnia 4.02.1994 r.) nie definiują pojęcia odkrywka. Zgodnie jednak z powołaną ustawą zakładem górniczym jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności uregulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopaliny ze złóż, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje (art. 6 ust.1 pkt 18 ustawy z dnia 9.06.2011r.). Robotą górniczą jest wykonywanie, utrzymywanie, zabezpieczenie lub likwidowanie wyrobisk górniczych oraz zwałowania nadkładu w odkrywkowych zakładach górniczych w związku z działalnością uregulowaną w ustawie (art. 6 ust. 1 pkt 12). Natomiast wyrobiskiem górniczym jest przestrzeń w nieruchomości gruntowej lub górotworze powstała w wyniku robót górniczych (art. 6 ust. 1 pkt 17).

Analiza powyższych pojęć pozwala przyjąć, że termin „odkrywka” jest bardziej zbliżony do pojęcia „zakładu górniczego” a więc zespołu środków służących bezpośrednio do wydobywania kopaliny ze złóż, w tym zarówno wyrobiska górnicze jak i obiekty i urządzenia oraz instalacje służące do wydobycia kopaliny, zwałowania nadkładu, na których wykonywane są roboty górnicze.

W ocenie Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło przyjąć, że wnioskodawca w okresach od 01.01.1967 r. do 30.06.1976 r. oraz od 1.10.1976 r. do 14.01.1977 r. jako technolog, mistrz, starszy mistrz i kierownik

zmiany sprawował nadzór nad pracami remontowymi koparek i pracę tą wykonywał stale i w pełnym wymiarze na odkrywce, na różnych jej poziomach, tam gdzie znajdowała się remontowana maszyna. Termin "praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy" nie został wprowadzicie zdefiniowany przez ustawodawcę, ale powszechnie przyjmuje się, że chodzi o pracę należącą do podstawowych określonych zadań pracownika wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, liczoną na podstawie Kodeksu pracy. Zważyć należy, iż gdyby ustawodawca chciał dodatkowo uzależnić zastosowanie przelicznika 1,2 (poza warunkiem: "praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce") od wykazu dniówek, to warunek taki zawarłby w art. 51 ust. 1 pkt 4 lub art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej z 17 grudnia 1998 r. Jeżeli jednak zdecydował się na odrębne potraktowanie osób zatrudnionych na stanowiskach dozoru oraz w odniesieniu do nich nie wymienił dodatkowo warunku legitymowania się wykazem dniówek, to wykładnia gramatyczna i celowościowa powołanych przepisów musi wskazywać, że warunek taki w takim przypadku nie istnieje.

Podkreślić również należy, że zagadnieniem przeliczenia okresów pracy górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,2 zajmował się już Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu uchwały z dnia 8.08.2007 r. sygn. II UZP 3/07 (OSNP 2007/23-24/355) wyjaśnił, że warunek pracy "w pełnym wymiarze" jest spełniony, jeżeli umowa o pracę górniczą (art. 50c ust. 1 pkt 1-9) zawarta jest na tzw. pełny etat. Ustawodawca nie wskazał bezpośrednio, kiedy należy uważać, że praca jest wykonywana pod ziemią "stale", nie definiuje jej, ani nie upoważnia do wydania rozporządzenia ustalającego zasady ewidencjonowania tej pracy, nota bene takiego upoważnienia nie było także w poprzednio obowiązującej ustawie z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin. W ocenie Sądu Najwyższego, praca pod ziemią wykonywana "stale", to praca która z natury rzeczy może być wykonywana tylko pod ziemią. O tym zatem czy praca jest wykonywana pod ziemią, czy na odkrywce decyduje rodzaj i charakter pracy wynikający ze stanowiska uzgodnionego w umowie o pracę. Podstawą do ustalenia długości okresów pracy górniczej może więc być wyłącznie umowa o pracę określająca stanowisko oraz lista obecności potwierdzająca faktyczny okres wykonywania pracy. Dni nieobecności w pracy z powodu choroby nie są bowiem uwzględniane w stażu pracy górniczej (z wyjątkiem określonym w art. 50c ust. 1). Sąd Najwyższy podkreślił także, że gdyby określenie "na odkrywce" rozumieć jako miejsce wykonywania czynności, a nie miejsce zatrudnienia w kopalni odkrywkowej, to pracownicy dozoru ruchu i kierownicy ruchu kopalni byłiby w gorszej sytuacji niż osoby zatrudnione na określonych stanowiskach w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalni siarki i węgla kamiennego, co do których nie ma wymogu, aby pracowali na odkrywce. Zatem rozważania w kwestii ustalenia pojęcia "na odkrywce" (bezpośrednio w wyrobisku czy także na przedpolu) nie mają znaczenia. Ustawa nie przewiduje bowiem żadnego specjalnego trybu stwierdzania stałości zatrudnienia, a w szczególności nie domaga się przedłożenia kart ewidencyjnych zawierających ilość dni przepracowanych na odkrywce.

W związku z powyższym wskazane okresy pracy górniczej podlegały przeliczeniu z zastosowaniem przelicznika 1,2.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w punkcie 1 wyroku .

W pozostałym zakresie Sąd oddalił odwołanie uznając, że okres pracy wnioskodawcy na stanowisku starszy planista (określonym też jako starszy referent techniczny) nie są okresem pracy górniczej , a tym samym nie znajduje do nich zastosowania przelicznik 1,2. Praca odwołującego na tych stanowiskach nie była bowiem bezpośrednio związana z wykonywaniem prac określonych w art. 50 c ust. 4 i 5 ustawy. Jak sam odwołujący przyznał w tym czasie zajmował się głównie zaopatrzeniem pracowników pracujących na odkrywce w odzież roboczą , a taki rodzaj obowiązków nie mieści się w pojęciu pracy górniczej. Dlatego też Sąd w tym zakresie odwołanie oddalił na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98, 100 i 108 kpc w związku z § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461-j.t.) w zw. z § 2 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z 29.07.2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2015.1079).

Sąd nałożył na pozwanego obowiązek zwrotu tych kosztów w całości bowiem odwołanie zostało oddalone w nieznaczej części natomiast co do zasady zostało uwzględnione.

SSO E. Majewska